

**Аналіз регуляторного впливу
до проекту регуляторного акта - проекту рішення виконавчого комітету
міської ради «Про затвердження Порядку та умов проведення
інвестиційного конкурсу з визначення інвестора для забезпечення
встановлення та утримання зупиночних комплексів м. Дніпра з
подальшим їх обслуговуванням та форми інвестиційного договору»**

Даний аналіз регуляторного впливу розроблений на виконання та з дотриманням вимог Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» та Методики проведення аналізу впливу регуляторного акта, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 11.03.2004 № 308, визначає правові та організаційні заходи реалізації проекту рішення виконавчого комітету міської ради «Про затвердження порядку та умов проведення інвестиційного конкурсу з визначення інвестора для забезпечення встановлення та утримання зупиночних комплексів м. Дніпра з подальшим їх обслуговуванням та форми інвестиційного договору» (далі – проект РА).

1. Визначення проблем.

Проблема полягає у відсутності на місцевому рівні нормативно-правового акта, яким затверджено чіткий та прозорий порядок підготовки та проведення інвестиційних конкурсів, визначено процедуру укладання інвестиційних договорів на залучення інвесторів для встановлення та утримання сучасних зупиночних комплексів міста Дніпра з подальшим їх обслуговуванням.

Проблема не може бути вирішена за допомогою ринкових механізмів, оскільки чинним законодавством процедура проведення таких конкурсів не врегульована.

Сфера дії даного проекту регуляторного акта буде поширюватися на територіальну громаду міста Дніпра, юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, а також нерезидентів України, які подали у встановленому законом порядку документи на конкурс відповідно до Закону України «Про інвестиційну діяльність».

Підготовка та ухвалення проекту РА зумовлено необхідністю затвердження єдиного порядку проведення інвестиційних конкурсів з визначення інвестора для забезпечення встановлення та утримання зупиночних комплексів м. Дніпра з подальшим їх обслуговуванням та затвердженням єдиної типової форми інвестиційного договору відповідно до вимог чинного законодавства України.

Порядок визначає, що інвестиційний конкурс проводиться на конкурентних засадах в умовах відкритості, публічності та прозорості з метою залучення інвестицій та забезпечення збалансованого соціального розвитку міста, створення сприятливих умов для провадження інвестиційної діяльності, наповнення місцевого бюджету.

Головними завданнями інвестиційного конкурсу є створення сприятливих умов для провадження інвестиційної діяльності у м. Дніпрі, збільшення дохідної

частини міського бюджету, визначення на конкурсних засадах інвестора (юридичної особи, фізичної особи – підприємця та нерезидентів України), який забезпечить найкращі умови здійснення інвестиційної діяльності з встановлення та утримання сучасних зупиночних комплексів м. Дніпра з подальшим їх обслуговуванням.

З метою оптимізації регуляторної діяльності підготовлено проект рішення виконавчого комітету Дніпровської міської ради «Про затвердження Порядку та умов проведення інвестиційного конкурсу з визначення інвестора для забезпечення встановлення та утримання зупиночних комплексів м. Дніпра з подальшим їх обслуговуванням та форми інвестиційного договору».

Запропонованим проектом рішення виконавчого комітету міської ради передбачено:

- затвердження Порядку та умов проведення інвестиційного конкурсу з визначення інвестора для встановлення та утримання сучасних зупиночних комплексів м. Дніпра з подальшим їх обслуговуванням;
- затвердження форми інвестиційного договору;
- визначення організатора (Дніпровська міська рада в особі департаменту транспорту та транспортної інфраструктури Дніпровської міської ради);
- встановлення порядку підготовки та умов проведення інвестиційного конкурсу та визначення інвесторів;
- визначення повноважень конкурсної комісії; обсяги конкурсної документації, основних кваліфікаційних вимог до конкурсної пропозиції;
- визначення порядку проведення конкурсу та оформлення результатів інвестиційного конкурсу;
- розробки, укладання, виконання, розірвання інвестиційних договорів;
- осіб, які можуть брати участь у конкурсі та існуючі щодо них заборони, пов'язані з участю у конкурсі.

Введення в дію проекту РА дозволить проводити інвестиційні конкурси з визначення інвестора на встановлення та утримання зупиночних комплексів міста Дніпра з подальшим їх обслуговуванням на умовах відкритості, публічності та прозорості та відповідно до вимог чинного законодавства України.

Територіальній громаді м. Дніпра дозволить:

- створити сприятливі умови проведення інвестиційних конкурсів з визначення інвестора на встановлення та утримання зупиночних комплексів міста Дніпра з подальшим їх обслуговуванням;
- покращити соціальні умови життєдіяльності територіальної громади міста.

Органу місцевого самоврядування дозволить:

- вдосконалити процедуру проведення інвестиційних конкурсів з урахуванням вимог чинного законодавства;
- забезпечити відкритість та прозорість здійснення процедур з проведення інвестиційних конкурсів у місті;
- залучати інвестиції до об'єктів транспортної інфраструктури міста Дніпра;
- підвищити ділову активність у сфері інвестування у місті Дніпрі;

- мінімізувати корупційну складову;
- встановити чіткий порядок дій для зацікавлених осіб (потенційних інвесторів) щодо участі в інвестиційних конкурсах;
- збільшення дохідної частини міського бюджету;
- створити сприятливі умови проведення інвестиційних конкурсів з визначення інвестора на встановлення та утримання зупиночних комплексів м. Дніпра з подальшим їх обслуговуванням.

Юридичним особам, фізичним особам – підприємцям, нерезидентам України дозволить:

- отримати чіткий та прозорий механізм проведення інвестиційних конкурсів;
- брати участь у конкурсі на конкурентних засадах;
- забезпечити додатковий розвиток власного бізнесу та отримувати прибуток, створювати нові робочі місця.

Сфера дії проекту РА розповсюджується на юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, нерезидентів України, які подали заяву на участь в інвестиційному конкурсі та подали документи відповідно до Порядку та умов проведення інвестиційного конкурсу з визначення інвестора для забезпечення встановлення та утримання зупиночних комплексів м. Дніпра з подальшим їх обслуговуванням.

Визначення основних груп (підгруп), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Територіальна громада м. Дніпро (громадяни)	+	-
Юридичні особи та фізичні особи – підприємці, нерезиденти України	+	-
Орган місцевого самоврядування в особі Дніпровської міської ради	+	-

II. Цілі державного регулювання

Проект РА підготовлено на виконання рішення міської ради від 21.06.2017 № 37/22 «Про проведення інвестиційного конкурсу з визначення юридичної особи на встановлення та утримання зупиночних комплексів м. Дніпра з подальшим їх обслуговуванням» та відповідно до законів України «Про місцеве самоврядування в Україні» та «Про інвестиційну діяльність».

Основними цілями прийняття проекту РА є:

- стимулювання інвестиційної активності стосовно об'єктів фінансування;
- встановлення чіткого порядку та умов проведення інвестиційного конкурсу;
- визначення основних вимог до юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців, нерезидентів України;
- поетапне досягнення стратегічних цілей у вигляді покращення економічних та соціальних умов територіальної громади Дніпра.

Проект РА відповідає основним вимогам до цілей державного управління:

- об'єктивна обґрунтованість (відсутність ринкового та законодавчо закріпленого механізму);
- соціальна вмотивованість (існують потреба та інтерес громади у покращенні соціальних умов);
- ресурсна забезпеченість (механізм інвестування та співпраця з інвесторами);
- системна організованість (Порядок описує поетапне досягнення основних (стратегічних) цілей).

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

Під час розробки проекту РА було розглянуто такі альтернативні способи досягнення визначених цілей:

<i>Вид альтернативи</i>	<i>Опис альтернативи</i>
Альтернатива 1	Неприйняття цього проекту РА призведе до недотримання норм діючого законодавства – Закону України «Про інвестиційну діяльність».
Альтернатива 2	Прийняття відповідних регуляторних актів, якими будуть визначатись умови проведення інвестиційного конкурсу по кожному окремому об'єкту.
Альтернатива 3	Затвердження Порядку та умов проведення інвестиційного конкурсу з визначення інвестора на встановлення та утримання зупиночних комплексів м. Дніпра з подальшим їх обслуговуванням.

Оцінка впливу на сферу інтересів територіальної громади м. Дніпра

<i>Вид альтернативи</i>	<i>Вигоди</i>	<i>Витрати</i>	
Альтернатива 1	-	Необхідність ознайомлення діючим законодавством України щодо питань здійснення інвестиційної діяльності та порядком і умовами проведення	з

		інвестиційних конкурсів; суттю проведення інвестиційних конкурсів у місті та з визначенням послідовності дій у разі зацікавленості; недостатній рівень інвестиційної активності у місті і як наслідок недоотримання фінансування об'єктів інфраструктури міста; зменшення кількості нових робочих місць, недонадходження до міського бюджету тощо	
Альтернатива 2	-	Необхідність ознайомлення діючим законодавством України щодо питань здійснення інвестиційної діяльності та порядком і умовами проведення інвестиційних конкурсів; у тому числі на місцевому рівні у разі зацікавленості; консультування відповідними спеціалістами звернення компетентних органів; недоотримання фінансування	3 3 3

		об'єктів інфраструктури міста	
Альтернатива 3 Ухвалення запропонованого проекту	Встановлює законодавчо обґрунтовані та прозорі умови щодо питань проведення інвестиційних конкурсів, створює умови підвищення інвестиційної активності, сприяє забезпеченню зайнятості населення, формування позитивного та інвестиційно привабливого іміджу міста; збільшення надходжень до місцевого бюджету; створення нових робочих місць; комфортних та зручних об'єктів інфраструктури; покращенню соціальних умов життєдіяльності територіальної громади міста, зростанню довіри інвесторів до влади.	Ознайомлення з проектом РА; у разі зацікавленості – участь в обговоренні; можливість мати на місцевому рівні прозорий порядок проведення інвестиційних конкурсів, забезпечення зайнятості населення на об'єктах інвестування, збільшення надходжень до бюджету, покращення соціальних умов життєдіяльності територіальної громади міста	

**Оцінка впливу на сферу органу місцевого самоврядування
в особі Дніпровської міської ради**

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
---------------------	--------	---------

Альтернатива 1	Врегулювання питань щодо проведення інвестиційних конкурсів в межах чинного законодавства України та повноважень органів місцевого самоврядування	Відсутність прозорого та чіткого механізму з питань організації та проведення інвестиційних конкурсів у місті; недотримання в повному обсязі норм діючого законодавства; недонадходження коштів у міський бюджет; можливість стагнації у розвитку інвестиційної діяльності; ризик порушень конкурентного законодавства; недонадходження коштів до міського бюджету, стагнації у розвитку інвестиційної діяльності міста, зменшення кількості об'єктів інвестування тощо.
Альтернатива 2	Прийняття регуляторного акта – проекту рішення міської ради стосовно кожного окремого об'єкта інвестування частково відображає суть питання	Підготовка проекту регуляторного акта та проведення процедур, передбачених регуляторним законодавством стосовно кожного об'єкта інвестування; часткове вирішення питань, пов'язаних із проведенням інвестиційних конкурсів у місті; ризик порушень конкурентного законодавства. Відповідному структурному підрозділу виконавчого комітету міської ради, як організатору конкурсу, необхідно готувати регуляторний акт, яким окремо затверджувати порядок проведення інвестиційного конкурсу з визначення інвестора по

		кожному об'єкту окремо, склад конкурсної комісії, розробляти конкурсну документацію та конкурсну пропозицію тощо.
Альтернатива 3	Формування позитивного іміджу нашого міста як для внутрішніх так і зовнішніх інвесторів; збільшення надходжень до місцевого бюджету; надання права провадження інвестиційних конкурсів у місті виключно за принципом прозорості та на конкурсних засадах; усунення порушень конкурентного законодавства; створення нових робочих місць; зріст довіри до влади.	Підготовка проекту РА та проведення процедур, передбачених регуляторним законодавством; організацію та проведення конкурсів; вивчення та надання висновків щодо конкурсної документації претендентів, об'єктів інвестування; покращенню соціальних умов життєдіяльності міста.

Оцінка впливу на сферу інтересів юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та нерезидентів України

Оцінка впливу, що виникає внаслідок дії проекту РА, поширюється на сферу інтересів юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців як мешканців міста, так і країни в цілому, а також суб'єктів підприємницької діяльності іноземних держав, які зареєструвались до участі у конкурсі.

Для наочності висвітлення зазначеного питання надаємо показники щодо кількості суб'єктів господарювання Дніпропетровської області та м. Дніпра за їх розмірами, за даними, розміщених на сайті Головного управління статистики у Дніпропетровській області станом на 01.01.2017.

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро (з них)	Разом
Загальна кількість суб'єктів господарювання по Дніпропетровській області	-	66	1798	1448	1864

4	Кількість об'єктів інвестування, на які надійшли конкурсні пропозиції	45	90
5	Кількість нових сучасних зупиночних комплексів у м. Дніпрі	30	90
6	Кількість укладених договорів (об'єктів інвестування), од.	30	90
Якісні (у бальній системі)			
1	Рівень благоустрою елементів транспортної інфраструктури	3	4
2	Рівень інформованості суб'єктів господарювання (інвесторів) щодо основних положень регуляторного акта	3	4

*Примітка – оцінка здійснена за 4-бальною системою, з яких 4 – досягнуто у високій мірі результат якісного показника, 3 – досягнуто більш, ніж на 50% результат якісного показника, 2 – досягнуто менше, ніж на 50% результат якісного показника, 1 – практично не досягнуто.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

1. Строки проведення відстеження результативності дії регуляторного акта:

Строк виконання заходів з базового відстеження: до набрання актом чинності – у період з 01.11.2017р. по 15.11.2017р.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта буде здійснено через рік після набрання чинності цього рішення.

2. Метод проведення відстеження результативності:

Для проведення базового відстеження передбачається використовувати такі методи одержання результатів відстеження:

- статистичні;
- соціологічні.

3. Вид даних:

Статистичні показники:

- загальна кількість зупинок громадського транспорту, яка знаходиться на балансі КП «ДніпроТрансКомплекс» ДМР;
- кількість об'єктів інвестування, які було подано на інвестиційний конкурс;

З них: по м. Дніпро	-	10	500	300	510
Кількість суб'єктів господарювання – потенційних учасників у проведенні інвестиційних конкурсів, що працюють у галузі будівництва по Дніпропетровській області	-	5	250	100	255
З них: по м. Дніпро	-	5	70	50	75
Питома вага груп в загальній кількості, відсотків	0	3,5/1,77/ 0,54/0,54	96,5/26,82/ 13,41/3,75	77,7/16,1/ 5,36/2,68	
Вид альтернативи	Вигоди		Витрати		
Альтернатива 1	Правове регулювання проблеми здійснюється в умовах існуючого регулювання на законодавчому рівні		Витрати часу, матеріальних ресурсів для ознайомлення із: - діючим законодавством України щодо питань здійснення інвестиційної діяльності та порядком і умовами проведення інвестиційних конкурсів; - суттю проведення інвестиційних конкурсів у місті та з визначенням послідовності дій у разі зацікавленості; - отримання будь-яких роз'яснень від організаторів інвестиційних конкурсів		
Альтернатива 2	Часткове вирішення питання унеможливорює участь суб'єктів господарювання в інвестиційних конкурсах на		Витрати часу, матеріальних ресурсів для ознайомлення із:		

	умовах відкритості та прозорості	- діючим законодавством України щодо питань здійснення інвестиційної діяльності та порядком і умовами проведення інвестиційних конкурсів; - суттю проведення інвестиційних конкурсів (по кожному окремому об'єкту інвестування) у місті та з визначенням послідовності дій у разі зацікавленості; - підготовка пакету документів, необхідних для участі у конкурсі; - отримання будь-яких роз'яснень від організаторів інвестиційних конкурсів
Альтернатива 3	Встановлюються прозорі та законодавчо обґрунтовані умови щодо питань участі в інвестиційних конкурсах на конкурентних засадах; можливість додаткового розвитку власного бізнесу	Ознайомлення з проектом РА; у разі зацікавленості – участь в обговоренні; у разі участі у конкурсі - підготовка конкурсної документації, внесок до соціальної та транспортної інфраструктури міст, тощо

За даними Головного управління статистики у Дніпропетровській області у 2016 році не обліковується кількість великих підприємств, що здійснюють господарську діяльність у будівельній галузі, тому розрахунок здійснювався лише по відношенню до суб'єктів середнього підприємництва.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Оцінка ступеня досягнення визначених цілей визначається за чотирибальною системою, де:

4 - цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті повною мірою (проблема більше існувати не буде);

3 - цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті майже повною мірою (усі важливі аспекти проблеми існувати не будуть);

2 - цілі прийняття регуляторного акта можуть бути досягнуті частково (проблема значно зменшиться, деякі важливі та критичні аспекти проблеми залишаються невирішеними);

1 - цілі прийняття регуляторного акта не можуть бути досягнуті (проблема продовжує існувати)

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотири-бальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного балу
Альтернатива 1	1	Не забезпечує належне виконання чинного законодавства України в галузі інвестиційної діяльності, не дозволяє вирішити питання залучення на конкурсних засадах суб'єктів господарювання щодо встановлення та утримання зупиночних комплексів м. Дніпра з подальшим їх обслуговуванням
Альтернатива 2	2	Не забезпечує належне виконання чинного законодавства України з питань проведення інвестиційних конкурсів. Виникає ризик порушень конкурентного законодавства та завуальованості вирішення питання
Альтернатива 3	4	Встановлення прозорих та законодавчо обґрунтованих умов щодо проведення інвестиційних конкурсів з визначення інвестора на місцевому рівні

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи в рейтингу
Альтернатива 1	Правове регулювання проблеми здійснюється в умовах норм діючого законодавства	Ознайомлення з нормативними актами та діючим законодавством України за даним напрямком; умовами участі	На місцевому рівні питання залишається не вирішеним

		та порядком проведення інвестиційних конкурсів	
Альтернатива 2	Відсутність підстав для участі суб'єктів господарювання в інвестиційних конкурсах на умовах відкритості та прозорості	Ознайомлення з діючим законодавством України щодо питань здійснення інвестиційної діяльності	Цілі регулювання будуть досягнуті частково
Альтернатива 3	Встановлюються прозорі та законодавчо обґрунтовані умови участі в інвестиційних конкурсах на конкурентних засадах; можливість додаткового залучення коштів на розвиток інфраструктури міста	Ознайомлення з проектом РА; у разі зацікавленості-участь в обговоренні проекту; у разі участі у конкурсній підготовці конкурсної документації, тощо	Є збалансованою та найсприятливішою

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи/причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1	Не дозволяє вирішити на місцевому рівні питання залучення на конкурсних засадах суб'єктів господарювання до участі в інвестиційних конкурсах	Зміни до чинного законодавства України щодо здійснення інвестиційної діяльності

Альтернатива 2	Не дозволяє вирішити на місцевому рівні питання залучення на конкурсних засадах суб'єктів господарювання до участі в інвестиційних конкурсах	Зміни до чинного законодавства України щодо здійснення інвестиційної діяльності
Альтернатива 3	Сприяє повному досягненню цілей регулювання	Зміни до чинного законодавства України щодо здійснення інвестиційної діяльності, економічні або соціальні кризи, тощо

Вирішення проблеми можливе лише шляхом ухвалення проекту РА, яким затверджується Порядок та умови проведення інвестиційного конкурсу з визначення інвестора для забезпечення встановлення та утримання зупиночних комплексів м. Дніпра з подальшим їх обслуговуванням.

Перевага обраної альтернативи обумовлена процесами, пов'язаними із забезпеченням балансу інтересів суб'єктів господарювання, у тому числі інвесторів, територіальної громади міста Дніпра та органу місцевого самоврядування в особі Дніпровської міської ради.

V. Механізми та заходи, що забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Вищезазначені проблеми планується розв'язати шляхом прийняття проекту РА та затвердження Порядку та умов проведення інвестиційного конкурсу з визначення інвестора для забезпечення встановлення та утримання зупиночних комплексів м. Дніпра з подальшим їх обслуговуванням, яке підлягає оприлюдненню разом з даним аналізом регуляторного впливу на офіційному веб-сайті Дніпровської міської ради у розділі «Відкрите місто», «Регуляторна політика» - <http://dniprorada.gov.ua>.

Затвердження цього проекту РА надасть можливість органу місцевого самоврядування стимулювати інвестиційну активність до об'єктів фінансування, а саме: встановлення та утримання зупиночних комплексів міста Дніпра з подальшим їх обслуговуванням; затвердження чіткого та прозорого порядку проведення інвестиційних конкурсів; сприяння збалансованому економічному та соціальному розвитку міста, зростанню надходжень до міського бюджету; створення нових робочих місць.

Запропонований спосіб досягнення цілей є оптимальним шляхом вирішення проблеми й ґрунтується на загальнообов'язковості виконання норм зазначеного рішення усіма учасниками правовідносин.

Заходами, що забезпечать розв'язання визначеної проблеми, є проведення інвестиційного конкурсу з визначення інвестора для встановлення та утримання

зупиночних комплексів м. Дніпра з подальшим їх обслуговуванням, оцінка запропонованих конкурсних пропозицій, укладення інвестиційних договорів з переможцями конкурсу та ін.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджається орган місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги. ТЕСТ малого підприємництва (далі -М-Тест) - Додаток 2.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акта

Термін дії запропонованого регуляторного акта не обмежений. Потреби визначити строк його дії не існує у зв'язку з невизначеністю термінів, протягом яких будуть діяти правовідносини, що регулюються ним.

У подальшому, за підсумками проведення аналізу відстеження результативності регуляторного акта, а також у разі змін у чинному законодавстві та з урахуванням відповідних нормативних актів до регуляторного акта будуть внесені зміни.

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акта

З метою відстеження результативності дії цього проекту РА визначено наступні показники:

№ з/п	Показники результативності	Перший рік запровадження (прогноз)	За п'ять років очікування
Кількісні			
1	Загальна кількість зупинок громадського транспорту, яка знаходиться на балансі КП «ДніпроТрансКомплекс» ДМР	483	583
2	Кількість об'єктів інвестування, які було подано на конкурс КП «ДніпроТрансКомплекс» ДМР	50	100
3	Кількість проведених інвестиційних конкурсів з визначення інвестора для забезпечення встановлення та утримання зупиночних комплексів м. Дніпра з подальшим їх обслуговуванням	5	20

- кількість проведених інвестиційних конкурсів з визначення інвестора для забезпечення встановлення та утримання зупиночних комплексів м. Дніпра з подальшим їх обслуговуванням;

- кількість об'єктів інвестування, на які надійшли конкурсні пропозиції (за даними конкурсної комісії);

- кількість нових сучасних зупиночних комплексів у м. Дніпрі;

- кількість укладених договорів (об'єктів інвестування).

Соціологічні показники:

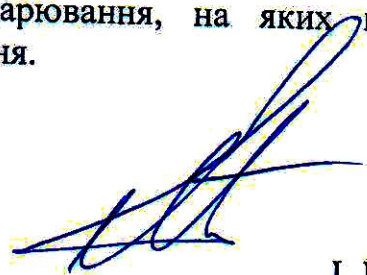
- рівень інформованості суб'єктів господарювання щодо основних положень регуляторного акта;

- зручність користування громадою міста Дніпра сучасними зупиночними комплексами;

- рівень благоустрою вуличної дорожньої мережі.

4. Цільовою групою соціологічного опитування є мешканці територіальної громади м. Дніпра та суб'єкти господарювання, на яких поширюється регулювання вищевказаного проекту рішення.

Директор департаменту транспорту
та транспортної інфраструктури
Дніпровської міської ради

І. І. Маковцев